

δύο πολεμιστῶν ὁ κορμὸς ἐνός ἑτέρου πολεμιστοῦ καὶ τὸ περὶ τοὺς μηδοὺς μέρος ἑτέρου πολεμιστοῦ. Κατόπιν τούτων ὁ σαρκοφάγος εἶναι τεθραυσμένος καὶ κατόπιν τὸ περίγραμμα ἑτέρας μορφῆς καὶ μετ' αὐτῇ ἡρως ἐτοιμαζόμενος νὰ καταψέῃ τοῦτον διὰ τοῦ λαγωβόλου· κάτωθεν τούτου κάποιος.—Κάτωθεν εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς πλευρᾶς ταύτης εἰσὶ γεγλυμένα δύο ἄρματα σινόμενα ὑπὸ δύο λεόντων ἐφ' ὃν ἐπιβαίνουν τὸ δύο νεανίαι πτερωτοί, οἵτινες διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός τε ν κρατοῦσι τὰ ἴνια τῶν λεόντων καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς στέφανον κατόπιν ἄρχεται ἡ ἄλλη στενὴ πλευρά τοῦ σαρκοφάγου ἐπὶ ταύτης εἰς πολεμιστής καὶ μετὰ τοῦτον μία γυνὴ κρατοῦσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς πυξίδα ἀνοικτήν ἔμπροσθεν βράχουν κάτωθεν εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς πλευρᾶς ταύτης εἰσὶ γεγλυμένα δύο σφίγγες. Εἴτα ἄρχεται ἡ ἑτέρα πλατυτέρα πλευρά, ἐφ' ἣς δύο γυναῖκες ἀντιμέτωποι ὡς εἰς προσβολὴν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τούτων πυρὶ ἄνθωθεν εἰς τὰ δύο γνωνίας τῆς πλευρᾶς ταύτης προτομαὶ Ἱραζλέους ἐν σχήματι Ἐρμῶν· ἐπὶ τοῦ καλυπτήρος τοῦ σαρκοφάγου εἶναι τὸ σῶμα μιᾶς γυναικὸς κατὰ τὸ ἥμισυ κατακελυμένης καὶ στεριζόμενης ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος. Ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ἐλλείπει, καὶ ὁ σαρκοφάγος δυσινχῶς εἶναι τεθραυσμένος εἰς διάφορα μέρη.—Τὸν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου περιφριῶν τούτον σαρκοφάγον τὸν κεκοσμημένον μὲν γλυφάς, αἵτινες παριστῶσι τὸν Μελεάργουν φέροντα εἰς τὴν Ἀταλάντην τὸ ὄγκος τοῦ κάπων τῆς Καλυδώνος μετέφερον ἐν τῆς θέσεως Καρούταις ἐκ τοῦ κτήματος τοῦ Ἀδαμαντίου Τσεκούνα εἰς τὸ Μουσείον καὶ ἔθεσαν τούτον ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου τοῦ Μουσείου. Ἡ κορωνίς τὸν δύο στενῶν πλευρῶν καὶ τῆς μιᾶς πλατυτέρας πλευρᾶς εἶναι κεκοσμημένη δι' ἀστραγάλους καὶ κανόνος ὠῶν, αἱ δὲ σκιγναὶ εἶναι εἰλημέναι ἐκ τοῦ μύθου τοῦ Μελεάργουν. Τὸ ὄνομα τοῦ Μελεάργουν κατέχει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν, διότι οὗτος εἰς νεανικὴν ἡλικίαν ἐτάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ παιδαγωγοῦ, Λαζόντους λεγομένου, εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν ἐπιστρέψας δὲ ἐνυμφεύθη τὴν Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰδαία καὶ τῆς Μαρπίσσης. Μετὰ καιρὸν ἔξηλθε κατὰ τοῦ Καλυδωνίου κάποιον, τὸν δοποῖν ἐπειρψεν ἡ Ἀρτεμις πρὸς ἐκδικήσιν τοῦ Οἰνέως, διότι ἐλήσμοντε νὰ προπρέψῃ εἰς αὐτὴν μυσίαν. Ὁ κάπρος οὗτος, ἔξοχος τὸ μέγεθος καὶ τὴν ὁρμὴν, ἱφάνις τὴν γῆν, καὶ διέφθειρε καὶ τὰ βοσκήματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτὸν ἐξεστράτευσαν μετὰ τοῦ Μελεάργουν καὶ ὅλοι οἱ τότε περιφριοι ἡρωες τῆς Ἐλλάδος καὶ ἡ Ἀταλάντη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀρκάδος Ἰάσου. Περὶ αὐτῆς διηγοῦνται, ὅτι μικρὰ οὖσα, ἔξετέθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, μὴ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἔχῃ θήλεα τέκνα, εἰς δάσος, καὶ ἐκεῖ ἐτρέφετο ὑπὸ ἀρκτού. Αὔξηθεσα δὲ καὶ ἰδοῦσα, ὅτι τὸ ἔξαισιον αὐτῆς κάλλος ἐνέβαλεν εἰς τὸν ἄνδρας ἀνησυχίαν, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ κατώκει εἰς σπήλαιον, περιζομένη τὴν τροφὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ κυνηγίου. Δύο δὲ Κένταυροι, Ροῖκος καὶ Υλαῖος, ἐπιχειρήσαντες νὰ τὴν βιάσωσι κατατοξεύνετες ὑπὸ αὐτῆς ἀπέθανον. Ἀκούσασα δὲ τότε περὶ τοῦ Καλυδωνίου κάποιου, ἥνωμη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μελεάργουν, καὶ εἰχε τὴν τύχην, νὰ πληγώσῃ πρότι τὸν κάποιον ἐπειτα τὸν ἐτρέψαντον ὁ Μελεάργος εἰς τὰ νῶτα, καὶ οἱ λοιποὶ ἡρωες μετὰ ταῦτα τὸν ἐφόνευσαν ἐντελῶς. Ὁ Μελεάργος θέλων νὰ βοαθεύσῃ τὴν Ἀταλάντην, τῆς ἐχάρισε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ δέρμα τοῦ κάποιου ἐνεκατούτου ἀγανακτήσαντες οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, τῆς ἐπήρωαν τὸ δέρας λέγοντες ὅτι τὸ ἀριστεῖον τοῦτο ἀνήκει εἰς αὐτοὺς κατὰ γένος. Ἀναφυείσης δὲ περὶ τούτου μεγάλης ἔριδος, αὐτοὶ μὲν ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μελεάργουν, ἡ δὲ Ἀλθαία ἡ

μήτηρ τοῦ Μελεάργουν ἐκδικοῦσα τὸν θάνατον τῶν ἰδίων ἀδελφῶν, ἥνοιξεν εὐθὺς τὴν λάρνακα, ἐπῆρε τὸν ἡμικεκαμένον δανόν, τὸν ἔρωψεν εἰς τὸ πάνθη, καὶ ἀμέσως ὁ Μελεάργος ἀπέθανεν ὑπὸ δριμυτάτων πόνων βασανιζόμενος. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μετανοήσασα ἡ Ἀλθαία διὰ τοῦτο αὐτῆς τὸ ἔργον, ἐκρεμάσθη τὸ παράδειγμα δὲ αὐτῆς ἡροινούμησε καὶ Κλεοπάτρα, ἡ γνήν τοῦ Μελεάργουν. Ἄξιον παρατηρησέοντος εἶναι, ὅτι εἰς τὴν στενὴν πλευράν τοῦ σαρκοφάγου εἶναι γεγλυμένη μία γυνὴ κρατοῦσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός της πυξίδα ἀνοικτήν διὰ τῆς δεξιᾶς δυστιάζοντον τις ἀντικείμεναν τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὶ ὁ ἡμικεκαμένος δανός τὸν ὄποιον ἔλαβεν ἡ καλουμένη γυνὴ ἀπὸ τὴν ἀνοικτήν πυξίδα (λάρνακα) καὶ τὸν ἔρωψεν εἰς τὴν ἔμπροσθεν τῆς ἐπιχώραν πυρός, ἡ δὲ γυνὴ αὐτὴ εἶναι ἡ Ἀλθαία ἡ μήτηρ τοῦ Μελεάργουν καὶ τοῦτο διότι ἐπτὰ ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Μελεάργουν ἐφώνησαν αἱ Μοῖραι εἰς τὴν Ἀλθαίαν, καὶ εἴπον πρὸς αὐτήν· ἡ μὲν Κλωθό, ὅτι δὲ οἱ Μελεάργος θέλει γείνει μεγαλόφυγος· ἡ δὲ Λάζεσις, διότι θέλει γείνει ἴσχυρός ἡ δὲ Ἀτροπος, διότι θέλει ζῆσαι τοσοῦτον καρδόν, ἐωσοῦ κατακαῆι δὲ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας κείμενος δανός. Ταῦτα εἴπονται ἔγιναν ἄφαντοι· ἡ δὲ Ἀλθαία ἐπῆρεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐσχάρας τὸν δανόν, τὸν ἔσθυσε, καὶ τὸν ἐνέκλεισεν εἰς λάρνακα. Τοιοῦτον ὁρόν παίζει τὸ ὄνομα τοῦ Μελεάργουν εἰς τὴν τέχνην, ὥστε οἱ καλλιτέχναι ἀπεικόνισαν ἐπὶ ἀναγλύφων καὶ σαρκοφάγων πλείστα ἐκ τῶν ἐπεισοδίων τοῦ περιπτειώδους βίου τοῦ Μελεάργουν, καὶ ίδιας τὰ πρὸς τὴν θύραν τοῦ Καλυδωνίου κάποιουν σχετιζόμενα, ἐν φάσει τὰ μέγαλα πατά του παριστῶν αὐτὸν ὅρθιον μὲν κυνηγετικήν στολὴν καὶ ὅπλα θηρευτικά.

Ἐν Δελφοῖς, τῇ 22ῃ Απριλίου 1913

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΜΜ. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

* * *

ΣΚΕΨΕΙΣ

‘Πα αἰολητικὴ ἐνρίσκεται ὑψηλότερον τῆς ἡμικῆς. Τὸ νὰ διακρίνωμεν τὸ κάλλος τῶν πραγμάτων εἶναι ἡ ὑψηλότερά βαθμίς τῆς πνευματικῆς μας ἀναπτύξεως.

★

‘Ο καλλιτέχνης ποτὲ δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀμιγανίαν. Ἡ τέχνη μπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὰ πάντα.

★

‘Ἐνας καλλιτέχνης εἶναι θημιονογός των ὄραιων πραγμάτων.

★

Σκοπὸς τῆς τέχνης εἶναι ν· ἀποκαλύπτη τὴν τέχνην καὶ νὰ κρύψῃ τὴν τεχνίτην.

★

‘Ἐνα βιβλίον δὲν εἶναι ἡθικὸν η ἀνήθικον. Εἶναι καλογραμμένο η πακογραμμένο. Αὐτὸς εἶναι όλος.

★

‘Ο καλλιτέχνης, δοτις δὲν ζωγραφίζει ἐκεῖνο τὸ όποιον αὐτὸς βλέπει, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ δοποῖν βλέπει τὸ κοινόν, εἶναι καταδικασμένος εἰς τὴν ληθῆ, ἐπειδὴ τὸ κοινόν δὲν βλέπει τίποτε.

★

‘Πρωτάκουνστον’ καὶ ‘ἀπίστεντον’ λέγωμεν συνήθως διὰ πράγματα, τὰ δοποῖα συμβάνοντα καθ’ ἐκάστην.

★

‘Η μονοική μᾶς δημιουργεῖ παρελθόν, τὸ όποιον δὲν ἐγρωγόζαμεν καὶ μᾶς κάμει νὰ αἰσθανόμεθα νέας θλίψεις.

★

‘Ἄι διζογνωμάι δὲ’ ἔρα ἔργον τέχνης ἀποδεικνύει διτι τὸ ἔργον εἶναι πολύπλοκον καὶ δυνατόν.